

Sygn. akt I NSP 172/21

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi R.P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie

o sygn. akt II AKzw (...),

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 3 listopada 2021 r.,

pozostawia skargę bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

I.

Pismem z 4 lutego 2021 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w (...)) R.P. (dalej również: Skarżący) wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki podnosząc, że 16 września 2019 r. złożył wniosek oparty na przesłankach z art. 9§ 2 k.p.k. oraz art. 542 § 1 i 3 k.p.k. o „wszczenie z urzędu postępowania” w sprawie o sygn. V Kow-wz (...), zakończonego postanowieniem Sądu Okręgowego w W., V Wydział Penitencjarny z 6 sierpnia 2019 r. Podniósł, że na przedmiotowy wniosek nie otrzymał przez 16 miesięcy żadnej odpowiedzi. Na tej podstawie zażądał stwierdzenia przewlekłości w sprawie i przyznania od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwoty 5000 zł.

II.

Postanowieniem z 6 sierpnia 2019 r. (V KOW (...)) Sąd Okręgowy w W. odmówił skazanemu R.P. udzielenia warunkowego zwolnienia z odbycia reszty zasadniczej kary pozbawienia wolności. Zarządzeniem z 9 września 2019 r. (V Kow-wz (...)) Przewodniczący V Wydziału Penitencjarnego, działając z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w W., odmówił przyjęcia zażalenia na powyższe postanowienie jako środka odwoławczego złożonego po terminie. Postanowieniem z 9 października 2019 r. (II AKzw (...)) Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu zażalenia R.P. utrzymał powyższe zarządzenie w mocy.

Postanowieniem z 25 października 2019 r. (V Kow-wz (...)) Sąd Okręgowy w W. odmówił przywrócenia R.P. terminu do złożenia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 6 sierpnia 2019 r. o odmowie udzielenia warunkowego zwolnienia. Postanowieniem z 3 grudnia 2019 r. (II AKzw (...)) Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu zażalenia R.P. utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Niezależnie od powyższego, w piśmie z 16 września 2019 r., skierowanym do Sądu Apelacyjnego w (...), R. P., powołując się na art. 9 § 2 w zw. z art. 542 § 3 k.p.k. poinformował o możliwości wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. w postępowaniu, które toczyło się w Sądzie Okręgowym w W. pod sygnaturą V Kow-wz (...). W treści pisma Skarżący jednoznacznie wskazał, że wystąpienie zarzucanego uchybienia stanowi podstawę wznowienia postępowania z urzędu, nie zaś na wniosek stron, którym na mocy art. 9 § 2 k.p.k. przysługuje jedynie możliwość wystąpienia o dokonanie czynności z urzędu. Skarżący zaznaczył też, że wniesienie takiego wniosku nie obliguje sądu do podjęcia decyzji procesowej, sąd ten powinien jednak poinformować stronę o stwierdzeniu albo niestwierdzeniu zarzucanego uchybienia.

Pismem z 24 sierpnia 2021 r. Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) SSA C.B. poinformował Skarżącego, że nie skieruje sprawy o wznowienie postępowania w sprawie V Kow-wz (...) Sądu Okręgowego w W. na posiedzenie Sądu Apelacyjnego celem rozważenia występowania bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wskazał, że podjęcie decyzji w przedmiocie wszczęcia z urzędu postępowania

wznowieniowego wymagało zapoznania się z aktami sprawy, co było niemożliwe, gdyż w grudniu 2019 r. akta zostały wysłane do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i nie zostały zwrócone. Dalej poinformował, że Rzecznik Praw Obywatelskich wywiódł na korzyść R.P. kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z 9 października 2019 r. (II AKZw (...)). Sprawa ta została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą V KK 327/21 i do jej zakończenia wszczęcie postępowania wznowieniowego dotyczącego tej samej sprawy nie jest możliwe.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzucana przez Skarżącego przewlekłość postępowania dotyczy rozpoznania wniosku złożonego na podstawie art. 9 § 2 k.p.k., mającego na celu wznowienie z urzędu postępowania w sprawie udzielenia Skarżącemu warunkowego zwolnienia z odbycia reszty zasadniczej kary pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: u.s.p.p.) skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Na aprobatę zasługuje stanowisko, zgodnie z którym złożenie wniosku o wznowienie postępowania z urzędu samo w sobie nie inicjuje postępowania karnego, ale stanowi jedynie sygnalizację mającą na celu podjęcie czynności przez sąd z urzędu. Dopiero w razie stwierdzenia istnienia podstaw do wznowienia postępowania z urzędu i wydania orzeczenia wznawiającego postępowanie uprawnione byłoby twierdzenie o istnieniu toku postępowania, aktualizującego prawo do wniesienia skargi na jego przewlekłość (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 grudnia 2014 r., KSP 16/14, KZS 2015 nr 3, poz. 50). Wymaganie, aby skarga została wniesiona w toku postępowania, którego dotyczy skarga oznacza, że nie jest ona dopuszczalna nie tylko wówczas, gdy przedmiotowe postępowanie zakończyło się przed wniesieniem

skargi, ale także wówczas, gdy postępowanie takie w ogóle się nie toczyło (zob. postanowienie SN z 25 lipca 2013 r., KSP 5/13).

Niezależnie od powyższego, należy zauważyć, że sprawa, której dotyczy wnioskowane wznowienie postępowania należy do spraw wymienionych w art. 1 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz.U. 2021, poz. 53 ze zm.), w których zgodnie z art. 2 ust. 1b u.s.p.p. skarga o stwierdzenie naruszenia prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nie przysługuje. W ocenie Sądu Najwyższego niedopuszczalność skargi w sprawach tego rodzaju dotyczy również wznowienia postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 września 2020 r., I NSP 125/20).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. skargę należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalną z mocy ustawy.